Taxa pe carbon (CBAM), o nouă taxă aplicabilă la nivelul UE asupra importurilor de produse poluante

- **Taxa pe carbon este aplicabilă de la 1 octombrie 2023.**
- **Ce se va întâmpla în perioada de tranziție (1 octombrie 2023 – 31 decembrie 2025) cu taxa pe carbon?**
- **Care este metodologia de calcul a emisiilor?**
- **Obținerea accesului la aplicația CBAM/obligații de înregistrare.**
- **Obligații de raportare – ce informații vor fi raportate de către declarantul autorizat?**
- **Ce sunt certificatele CBAM?**

Pentru a-și păstra competitivi producătorii, dar și pentru a evita relocarea producției din Uniunea Europeană în țările terțe, Comisia Europeană introduce o taxă pe carbon aplicabilă importurilor de produse din industrii intens poluante, din următoarele sectoare: ciment, fontă, fier și oțel, aluminiu (de exemplu, minereu de fier, tuburi, țevi, rezervoare, construcții și părți de construcții, șuruburi, piulițe), îngrășăminte, energie electrică și hidrogen, toate acestea fiind considerate „produse CBAM”.

În luna mai a acestui an, a fost publicat Regulamentul (UE) 956/2023 privind instituirea unui mecanism de ajustare a carbonului la frontieră, așa numita Taxă pe Carbon (CBAM), aplicabilă de la 1 octombrie 2023.

„Noua taxă CBAM a apărut în contextul în care Uniunea Europeană și-a redus substanțial emisiile interne de gaze cu efect de seră, dar emisiile de gaze cu efect de seră încorporate în importurile către UE au fost în creștere. Prin această taxă CBAM se urmărește combaterea riscului de relocare a emisiilor de dioxid de carbon, prin asigurarea unor prețuri echivalente ale carbonului pentru importuri și pentru produsele interne”, a precizat **Mihai Petre, Director, Global Trade, EY România**.

Perioada 1 octombrie 2023 – 31 decembrie 2025 este definită ca perioadă de tranziție, în care importatorii vor avea obligații de raportare a emisiilor încorporate în produsele CBAM importate, fără obligația de plată a unei taxe.

Informațiile vor fi raportate de către declarant într-o bază de date electronică ce va fi pusă la dispoziția declaranților de către Comisia Europeană – Registrul Tranzitoriu CBAM. Importatorii acestor produse CBAM vor trebui să se înregistreze fie individual, fie prin intermediul reprezentantului indirect (în cazul în care importatorul nu este stabilit într-un stat membru sau declarația vamală este depusă prin reprezentare indirectă).

Prima raportare trebuie depusă până la 31 ianuarie 2024, pentru mărfurile importate în cel de-al patrulea trimestru al anului 2023.

„Pentru perioada de tranziție, importatorii vor avea numai obligații de raportare a emisiilor încorporate în produsele CBAM importate, fără obligația de plată a vreunei taxe. Rapoartele vor fi depuse prin Registrul tranzitoriu CBAM, un sistem interoperabil cu sistemele vamale existente și cu sistemul de gestionare uniformă a utilizatorilor și de semnătură digitală”, a explicat **Adriana Nedelescu, Senior Consultant, Global Trade, EY România**.

După finalizarea perioadei de tranziție, începând cu anul 2026, pe lângă obligația de raportare importatorii de produse CBAM vor fi obligați să achiziționeze „certificate CBAM”, pentru a-și acoperi emisiile de carbon pe care vor trebui să le restituie autorităților până la 31 mai al fiecărui an, prin intermediul Registrului CBAM.

Prețul certificatelor va fi calculat în funcție de media prețurilor de închidere ale certificatelor EU ETS pe platforma de licitație pentru fiecare săptămână calendaristică și va fi exprimat în euro pe tona de dioxid de carbon.

„Începând cu anul 2026, importatorii de produse CBAM vor trebui să achiziționeze «certificate CBAM» pentru a-și acoperi emisiile de carbon, la prețuri corespunzătoare prețului actual al carbonului din Uniunea Europeană. Totodată, pentru a putea importa mărfuri supuse regulamentului CBAM, orice importator stabilit într-un stat membru va trebui să dețină statutul de declarant autorizat în cadrul CBAM”, a explicat **Anca Manea, Senior Consultant, Comerț Internațional, EY România**.

În ceea ce privește penalitățile, sancțiunea pentru nerestituirea de către un declarant autorizat a certificatelor CBAM este identică cu sancțiunea prevăzută în Directiva de stabilire a unei scheme de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, conform regulilor aplicabile în anul respectiv. Cu toate acestea, în cazul în care mărfurile au fost introduse în UE de către o persoană neautorizată, cuantumul acestor penalități va fi de trei până la de cinci ori mai mare decât penalitatea menționată în această directivă.

La nivel internațional, inclusiv în cadrul Organizației Mondiale a Comerțului au loc discuții contradictorii privind legalitatea acestei măsuri, precum și a costurilor implementării acesteia pentru părțile implicate.

„Banca Mondială a calculat un Indice de expunere CBAM, pentru fiecare țară, utilizând informații cum ar fi intensitatea emisiilor de carbon și exporturile de produse CBAM. Acest indice a fost conceput pentru a identifica țările cu o expunere ridicată la taxa CBAM și oferă agenților economici un instrument de comparație a nivelului costurilor cu această taxă la importul din diverse țări terțe”, a explicat **Daniela Neagoe, Senior Manager, Global Trade, EY România**.

În acest context, recomandarea experților EY este de a demara cât mai repede analiza impactului acestor modificări asupra activității agenților economici având în vedere cel puțin următoarele acțiuni:

- Demararea unei analize a impactului CBAM raportat la

activitatea desfășurată, dar și în funcție de importurile efectuate;

- Revizia contractelor cu furnizorii, contactarea acestora în vederea obținerii informațiilor necesare, dar și notificarea acestora cu privire la obligațiile incidente CBAM;
- Determinarea/validarea codurilor tarifare și a țării de origine pentru bunurile importate care ar putea să intre sub incidența CBAM;
- Obținerea accesului la registrul tranzitoriu CBAM;
- Stabilirea informațiilor de raportat pentru fiecare tip de produs CBAM ce va face obiectul importurilor;
- Evaluarea impactului financiar;
- Inițierea procesului de obținere a statutului de declarant autorizat CBAM începând cu 1 ianuarie 2025.